

Quicksan flora en fauna 'Tussenweg 2-4, Middenmeer'

Eindconcept

Sweco Nederland B.V.
Houten, 3 januari 2017

Verantwoording

Titel : Quicksan flora en fauna 'Tussenweg 2-4, Middenmeer'

Subtitel : -

Projectnummer : 352234

Referentienummer :

Revisie : Eindconcept

Datum : 3 januari 2017

Auteur(s) : Judith Barke, Hans Jaspers

E-mail adres : Judith.Barke@sweco.nl

Gecontroleerd door : Hans Jaspers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. R.S.C. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Sweco Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 66 00
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Plangebied	4
1.3	Kader van het onderzoek	5
2	Toetsingskader	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Flora- en faunawet	6
2.3	Wet Natuurbescherming	7
3	Analyse van mogelijke effecten	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Voorkomende biotopen	8
3.3	Planten	9
3.4	Vleermuizen	9
3.5	Overige zoogdieren	11
3.6	Vogels	11
3.7	Reptielen	12
3.8	Amfibieën	13
3.9	Vissen	13
3.10	Ongewervelden	14
4	Conclusies	15

Bijlage 1: Verslag vleermuisonderzoek

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de ontwikkeling van glastuinbouw op het perceel Tussenweg 2-4 te Middenmeer gemeente Hollands Kroon is door Sweco een wijzigingsplan opgesteld. In het kader van dit plan is door Agriport A7 B.V. gevraagd een quickscan op te stellen om de effecten van de ontwikkeling te (her)beoordelen in kader van de Flora- en Faunawet (zgn *quickscan* onderzoek). De quickscan is o.a. een actualisatie van het natuuronderzoek dat in 2007-2008 voor de locatieontwikkeling was uitgevoerd door BugelHajema¹.

In de huidige situatie kan het plangebied als rust- of verblijfplaats dienen voor verschillende diersoorten. Diverse dieren en planten zijn middels de Flora- en faunawet c.q. de nieuwe Wet natuurbescherming beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing nodig is in het kader van de natuurwetgeving, is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten op het terrein (kunnen) voorkomen.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van het verkennend natuuronderzoek (quickscan). Het betreft een inventarisatie van de bekende huidige beschermde natuurwaarden, een beoordeling van de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten. Het verkennend natuuronderzoek heeft plaatsgevonden aan de hand van een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Tijdens het veldbezoek is op basis van de voorkomende biotopen een expert-inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn. Bij het bepalen van de mogelijke effecten speelt de aard van de ingreep en de gevoeligheid van soorten een belangrijke rol. Het resultaat van het verkennend onderzoek betreft conclusies ten aanzien van de te verwachten effecten van de ingreep op beschermde soorten, de noodzaak tot vervolgonderzoek in de vorm van aanvullend veldonderzoek, de noodzaak tot nadere procedures in het kader van ontheffing of vergunningverlening en de verleenbaarheid hiervan in het kader van de realiseerbaarheid van het wijzigingsplan.

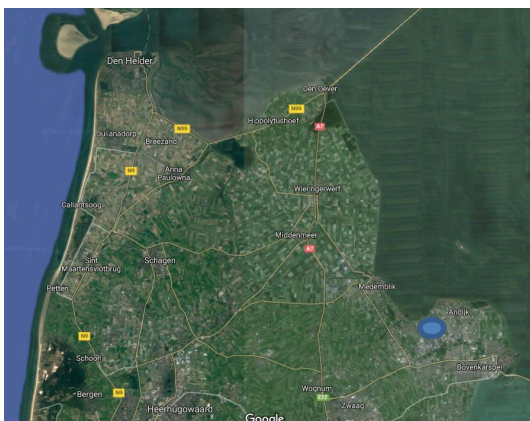
1.2 Plangebied

Het onderzochte plangebied bestaat uit twee percelen aan de Tussenweg met twee boerderijen en erven. De waterpartijen aan de buitenzijde van het perceel zullen voor de ontwikkeling niet worden aangepast, behoudens aan de oostzijde, waar de bestaande waterkant zal worden aangepast voor de aanleg van een eco-oever. Indien de betreffende percelen worden gebruikt voor glastuinbouw dan kan een niet watervoerende kavelsloot op het midden van het perceel mogelijk worden gedempt. Deze watertechnische maatregelen zijn afgesproken met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

In figuur 1.2 (rode omlijning) is de begrenzing van de beoordeelde locatie weergegeven. In het plangebied bevinden zich woonhuizen en schuren. Tussen de gebouwen bevindt zich beplanting (hoge bomen en struiken) en aan de rand van de percelen bevinden zich sloten (deels dichtgegroeid).

De bestaande opstallen kunnen (tijdelijk of permanent) worden ingepast in een glastuinbouwbedrijf voor beheer van de locatie en opslag van bouw- en werkstoffen. Op termijn wordt echter verwacht dat de gebouwen gesloopt worden en, behoudens in te passen groen, de groensingel grotendeels of geheel wordt verwijderd.

¹ Advies Flora en faunawet Uitbreiding Agriport A7, BugelHajema, 21 mei 2008

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (bron Google maps)

Figuur 1.2 projectgebied 'Tussenweg 2-4, Middenmeer' (bron Google Maps)

1.3 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. In het kader van het wijzigingsplan voor de ontwikkeling van glastuinbouw op voor de betreffende locatie de toetsing aan de Flora- en faunawet c.q. de nieuwe Wet natuurbescherming geactualiseerd door middel van een verkennend natuuronderzoek. Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de actuele aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten op deze natuurwaarden in en om het projectgebied. Daaruit volgen mogelijke vervolgstappen die genomen moeten worden met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures.

2 Toetsingskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is zowel het toetsingskader van de Flora- en faunawet beschreven als de nieuwe Wet natuurbescherming, aangezien het onderzoek heeft plaatsgevonden in de overgang van de oude naar de nieuwe wet. Hiermee worden de verschillen inzichtelijk gemaakt.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

§ Algemene soorten (tabel 1-soorten; FF1)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden;

§ Overige soorten (tabel 2-soorten; FF2)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort);

§ Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten; FF3)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, wat inhoudt dat:

- o er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- o er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- o er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het

broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van hetzelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering. Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstorende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

De geldigheidsduur van waarnemingen in het kader van de toetsing aan de Flora- en faunawet is bij ongewijzigde gebiedsomstandigheden voor de meeste soorten maximaal vijf jaar. Voor bepaalde soorten (bv vleermuizen, gierzwaluw en huismus) is in principe een geldigheidsduur van 3 jaar van toepassing zijn.

2.3 Wet Natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Het wijzigingsplan Tussenweg 2-4 zal naar verwachting medio januari-februari 2017 worden vastgesteld. Daarna kunnen vergunningen worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden in het plangebied. In dat kader zal getoetst moeten worden aan deze nieuwe wetgeving.

Waar de Flora- en faunawet (Ff-wet) voor soortbescherming uitgaat van drie beschermingsniveaus, verdeelt de Wet natuurbescherming beschermde soorten in twee groepen:

- Strikt beschermde soorten waaronder soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn.
- In de tweede categorie staan andere soorten, bijvoorbeeld uit de Rode Lijst.

De bescherming van soorten is geregeld in de artikelen 3.1, 3.5 & 3.6 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarbij is geen onderscheid in strikt, zwaarder en licht beschermde soorten gemaakt, zoals onder de Ff-wet wel het geval is. In de Natuurbeschermingswet is wel een vergelijkbaar regiem terug te vinden. De bescherming door artikelen 3.1, 3.5 en 3.6 heeft betrekking op de Europees beschermde soorten en kan daarom worden vergeleken met de strikte bescherming van tabel 3 Ff-wet. In artikel 3.10 zijn meer redenen opgenomen om ontheffing van verbodsbepalingen aan te vragen. Het gaat dan bijvoorbeeld om ruimtelijke ontwikkelingen. Soorten die zijn beschermd door artikel 3.10 kan men vergelijken met soorten van tabel 2 van de Ff-wet. Provincies hebben -onder andere via artikelen 3.3, 3.7 en 3.10- de bevoegdheid om in de provinciale verordening onder voorwaarden vrijstelling te verlenen van verboden. De in de vrijstelling genoemde soorten komen dan qua beschermingsstatus overeen met Ff-wet tabel 1.

Onder de nieuwe wetgeving verandert de bescherming van vaatplanten en de bescherming van bijvoorbeeld mieren en de kleine modderkruiper verval. Vrijwel alle zoogdieren die beschermd waren, blijven beschermd. En, meer soorten libellen en vlinders worden beschermd.

Om bovengenoemde redenen zijn de betrokken soorten voor dit plan ook getoetst aan de nieuwe wetgeving. Daarbij is voor de volledigheid gebruik gemaakt van tools die voor toetsing van de nieuwe wetgeving beschikbaar zijn.

Indien voor onderhavig plan een ontheffing vereist is zal Provincie Noord-Holland daarvoor bevoegd gezag zijn en zal toetsing worden uitgevoerd door de RUD Noord-Holland Noord. Bij een ontheffingsaanvraag onder de nieuwe wet wordt nog steeds getoetst aan in 1.1 genoemde drie criteria en daarmee verandert er naar verwachting weinig in vergelijking met de toetsingspraktijk op basis van de Ff-wet.

3 Analyse van mogelijke effecten

3.1 Inleiding

Het onderzoek naar de mogelijke effecten op beschermde soorten bestaat uit de navolgende stappen.

Inventarisatie

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek en , een verkennend veldbezoek.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Waarneming.nl (< 5 jaar);
- Nationale Databank Flora en Fauna (<5 jaar);
- Atlas van de Nederlands Zoogdiervereiniging;
- Boek "De amfibieën en reptielen van Nederland" uit 2009.

In aanvulling op het algemene bronnenonderzoek is voor een aantal voorkomende soorten tevens gekeken naar aanvullend onderzoek dat eerder is uitgevoerd in het recente verleden.

Op basis van een veldbezoek op 22 september 2016 door een ecooloog van Sweco is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Omdat het niet mogelijk/wenselijk was de terreinen van de planlocaties zelf te betreden is de geschiktheidsbeoordeling voor soorten vanaf de straat uitgevoerd. Om het voorkomen van vleermuizen in en nabij het plangebied beter in beeld te brengen is door Adviesbureau E.C.O. Logisch een eerste inventarisatie uitgevoerd. Deze veldbeoordelingen brengen samen met bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of de eventueel aanwezige beschermde soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteiten in het plangebied. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke beschermde soorten een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en/of er een nader veldonderzoek nodig is.

3.2 Voorkomende biotopen

In het plangebied komen de volgende biotopen voor:

- Bebouwing;
- Beplanting (bomen en struiken rondom bebouwing);
- Laanbeplanting (vooral circa 10 meter hoge iepen);
- Gras, ruigte (bermen);
- Sloten (gedeeltelijk met een rietkraag en bedekking van kroos).

Figuur 3.1 Locatie Tussenweg 2-4, huisnummer 4

3.3 Planten

Bronnenonderzoek

Uit beschikbare verspreidingsgegevens zijn geen waarnemingen van beschermde soorten bekend in of in de directe omgeving waarin het projectgebied is gelegen.

Oriënterend veldbezoek

De in de planlocaties voorkomende biotopen zijn niet geschikt voor zwaarder beschermde soorten in het kader van de FF-wet.

Toetsing mogelijke effecten

Voor planten is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.4 Vleermuizen

Bronnen

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens van de bronnen genoemd in paragraaf 3.1 zijn de volgende soorten waargenomen in en in de directe omgeving van het plangebied. Tabel 3.1 geeft een overzicht van deze soorten.

Tabel 3.1 Overzicht van waargenomen vleermuizen in het plangebied of nabije omgeving

soort	beschermingsstatus		
	FF1	FF2	FF3
gewone dwergvleermuis			x
gewone grootoorvleermuis			x
laatvlieger			x
meervleermuis			x
ruige dwergvleermuis			x
watervleermuis			x

Uit eerdere vleermuisonderzoeken op de locatie (zoals beschreven in het onderzoek van Bugel Hajema uit 2008) en in de omgeving (zoals beschreven in het onderzoek van Bureau Waardenburg ten behoeve van windturbines²), zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. In het laatstgenoemde onderzoek is de verspreiding van vleermuizen in de hele Wieringermeerpolder in kaart gebracht. Het totaalbeeld is dat vleermuizen vooral voorkomen in het noordelijk deel van de polder met hotspots in het Robbenoordbos (en directe omgeving), het Dijkgatbos, de oeverzone Amstelmeer, Waardkanaal en mogelijk ook het Groetkanaal (het verlengde van het Waardkanaal). Het zuidoostelijk deel van de Wieringermeer, waarin het plangebied ligt, was de vleermuisactiviteit laag. In het algemeen is in open delen van de polder de activiteit van vleermuizen laag.

² Natuurtoets Windpark, Wieringermeer, Bureau Waardenburg BV, 30 juni 2014

Oriënterend veldbezoek

Op basis van het veldbezoek is een geschiktheidsbeoordeling uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen en/of essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes van vleermuizen. De geschiktheidsbeoordeling is uitgevoerd op basis van de checklist van het vleermuisprotocol³.

In het plangebied zijn gebouwen aanwezig die potentieel geschikt zijn als voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. De gebouwen hebben stootvoegen en/of een pannendak die toegang kunnen bieden tot de spouw of andere verblijfplaatsen. Bovendien zijn bosjes en struweel aanwezig rondom deze gebouwen, die in potentie geschikt zijn als foerageergebied.

Tijdens het verkennend natuuronderzoek zijn geen holtes in de laanbeplanting langs de weg aangetroffen die als verblijfplaats kunnen dienen voor vleermuizen. De bomen kunnen echter wel een functie hebben als foerageergebied of vliegroute voor vleermuizen. De bomen op de erven zelf zijn niet geïnspecteerd, waardoor hun potentie als vleermuisverblijfplaats niet op voorhand kan worden uitgesloten.

Toetsing mogelijke effecten

Het totale leefgebied van vleermuizen bestaat uit een netwerk van meerdere vaste verblijfplaatsen, vliegroutes, migratieroutes en foerageergebieden. Uit het bronnenonderzoek en het verkennend veldbezoek blijkt dat de aanwezigheid van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen niet op voorhand kan worden uitgesloten. De bosjes en struwelen rondom de bebouwing vormen daarnaast geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

In het kader van de voorgenomen ontwikkelingen wordt mogelijk bebouwing gesloopt en worden mogelijk bomen gekapt. Indien in de gebouwen en bomen voortplantings- of vaste rust of verblijfplaatsen, inclusief foerageergebied, van vleermuizen aanwezig zijn, zal leefgebied van vleermuizen worden aangetast. Indien dit het geval is, leidt de ingreep en ontwikkeling tot het overtreden van verbodsbepalingen vanuit de Flora- en faunawet. Daarom is vervolgonderzoek noodzakelijk om te bepalen in hoeverre daadwerkelijk verblijfplaatsen en/of foerageergebieden en vliegroutes voor vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn.

Voor de vleermuisinventarisatie zijn conform het vleermuisprotocol in totaal vijf veldbezoeken van ieder twee uur nodig in de periode half mei tot en met oktober, om de mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen of foerageergebied vast te stellen. In het najaar van 2016 zijn de eerste twee veldbezoeken uitgevoerd (zie verslag bijlage 1). Uit deze veldbezoeken zijn voornog geen vaste verblijfplaatsen in bomen of gebouwen op de locatie vastgesteld. Dit beeld komt overeen met eerdere vleermuisonderzoeken op de locatie en de omgeving, waarbij geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Indien een of meer van de functies van vaste verblijfplaats of foerageergebied na het volledige veldonderzoek alsnog aanwezig blijken te zijn dan dient een mitigatieplan te worden uitgewerkt, om de negatieve effecten van de ingreep te minimaliseren voor deze soorten. Een dergelijk onderzoek dient als basis voor een Flora- en faunawet onthefing, die bij het slopen van de gebouwen en/of de kap van de bomen en struiken eventueel aangevraagd dient te worden.

Tijdens de uitvoeringswerkzaamheden zal rekening gehouden moeten worden met overvliegende en foeragerende vleermuizen. De foeragerende vleermuizen gebruiken de laanbeplanting als oriëntatie en dekking en deze beplanting wordt gehandhaafd. Tevens foerageren ze boven de brede watervoerende sloten en vaarten en deze worden voor de locatieontwikkeling nog uitgebreid ten behoeve van de aan te leggen watercompensatie. Om (foeragerende) vleermuizen niet te hinderen, dient tijdens de actieve periode van deze dieren (globaal maart t/m oktober) van zonsondergang tot zonsopkomst geen (werkterrein)verlichting uit te stralen op water-

³ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en. Gegevensautoriteit Natuur 2013. Vleermuisprotocol 2013, maart 2013

wegen (de Medemblickervaart) en groenelementen (laanbeplanting Tussenweg) met een potentiële functie als vliegroute en of foerageerfunctie. In het wijzigingsplan is voorzien dat regels omtrent lichtafscherming van kassen is geborgd.

3.5 Overige zoogdieren

Bronnenonderzoek

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens van de afgelopen 5 jaar zijn de volgende soorten in de directe omgeving van het plangebied waargenomen: de algemene beschermde bosmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, mol, veldmuis, vos, wezel en woelrat. Tabel 3.2 geeft een overzicht van deze soorten.

Tabel 3.2 Overzicht van waargenomen overige zoogdieren in het plangebied of nabije omgeving

soort	beschermingsstatus		
	FF1	FF2	FF3
bosmuis	X		
egel	X		
gewone bosspitsmuis	X		
haas	X		
huisspitsmuis	X		
mol	X		
veldmuis	X		
vos	X		
wezel	X		
woelrat	X		

Oriënterend veldbezoek

Het plangebied is geschikt voor alle algemeen voorkomende zoogdieren zoals diverse muizensoorten, haas en mol (tabel 1 Ff-wet). Zwaardere beschermde soorten zoals de waterspitsmuis en de noordse woelmuis (beide tabel 3 Ff-wet) zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied (natte rietzones) uit te sluiten.

Toetsing mogelijke effecten

Het plangebied is alleen geschikt voor algemeen voorkomende zoogdieren. Voor algemeen voorkomende zoogdieren (tabel 1 Ff-wet) geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Ff-wet is niet aan de orde. Wel is de zorgplicht van toepassing.

3.6 Vogels

Bronnenonderzoek

Uit de beschikbare verspreidingsgegevens van de afgelopen vijf jaar blijkt dat het plangebied en omgeving geschikt is voor diverse broedvogels. Van de vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats (categorie 1 t/m 4) zijn de boomvalk, buizerd, gierwaluw, huismus, kerkuil, ransuil, steenuil en de sperwer vastgesteld in de omgeving van het plangebied. Van de huismus zijn vijf exemplaren baltsend/zingend in het groen rondom het erf bij Tussenweg 2 waargenomen. Zuidelijk van het plangebied is een adult exemplaar van de kerkuil ter plaatse waargenomen en ook de buizerd is op verschillende plekken in de omgeving van het projectgebied waargenomen.

Oriënterend veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen en de bomen in en om het plangebied op nesten van soorten met jaarrond beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen onderzocht.

Het plangebied is mogelijk geschikt als leefgebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten c.q. vaste verblijfplaatsen. De bebouwing is potentieel geschikt als verblijfplaats voor de huismus. Bovendien biedt ook het groen op de erven mogelijk foerageergebied en schuilgelegenheid voor de huismus. Vaste verblijfplaatsen van de gierwaluw in de bebouwing kunnen, op grond van de recente waarneming in de omgeving, niet op voorhand worden uitgesloten.

In de bomen die vanaf de straat zichtbaar waren, zijn geen nesten aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats, zoals de buizerd. Bomen die op de erven staan en niet zichtbaar zijn vanuit de straat zijn niet geïnspecteerd op het voorkomen van jaarrond beschermde nesten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de buizerd kan op grond van de aanwezige grote bomen en geschikt habitat en het voorkomen in de directe omgeving niet op voorhand worden uitgesloten.

Toetsing mogelijke effecten

Eventueel aanwezige nestplaatsen van gierwaluw, huismus en buizerd zijn jaarrond beschermd. Ook de essentiële leefomgeving (o.a. foerageergebied en schuilgelegenheid) van de huismus is beschermd onder de Flora- en faunawet.

Indien ten behoeve van de ontwikkelingen gebouwen worden gesloopt of bomen worden gekapt, dient vooraf tijdig de eventuele aanwezigheid van nesten van de gierwaluw, huismus en de buizerd te worden onderzocht. Voor de gierwaluw dient tijdens drie veldbezoeken van ieder drie uur vastgesteld te worden hoeveel nesten er zijn; in de periode van 15 mei tot en met 15 juli. Voor de huismus zijn twee veldbezoeken van ieder twee uur nodig; in de periode 1 april tot en met 15 mei. De aanwezigheid van potentieel aanwezige nesten van roofvogels kan tijdens een veldbezoek in het broedseizoen worden vastgesteld.

Indien vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, dan dient een mitigatieplan te worden uitgewerkt om de negatieve effecten van de ingreep te minimaliseren voor deze soorten. Een dergelijk onderzoek dient als basis voor een Flora- en faunawet ontheffing, die bij het slopen van de gebouwen en/of de kap van de struiken aangevraagd dient te worden.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient daarnaast rekening gehouden te worden met het feit dat algemeen voorkomende vogels in struwelen/bomen kunnen gaan broeden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Alle vogelnesten zijn beschermd wanneer ze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus, maar kan, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet verstoord mogen worden.

Om verstoring op voorhand uit te sluiten wordt aanbevolen om de voor vogels versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of voor aanvang van het broedseizoen te starten. Op de laatste manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt en zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde. Ook is het mogelijk om de bomen en struiken voorafgaand aan het broedseizoen te verwijderen, zodat er geen vogels gaan broeden.

Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd worden en het niet mogelijk is om maatregelen te nemen om te voorkomen dat vogels ter plaatse gaan broeden, dient het plangebied voorafgaande aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden door een ter zake kundige ecoloog. Het risico hierbij is dat indien broedgevallen aanwezig zijn, de versturende werkzaamheden geen doorgang kunnen vinden en uitgesteld dienen te worden totdat de vogels zijn uitgebroed.

3.7 Reptielen

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens zijn er geen waarnemingen van reptielen bekend in of in de directe omgeving van het plangebied.

Oriënterend veldbezoek

Reptielen zoals zandhagedis en ringslang worden in het plangebied niet verwacht door het ontbreken van geschikte biotopen. Dit betreft zandige, droge, open terreinen voor zandhagedis en waterrijke biotopen, gelegen in op zandgronden en de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden voor de ringslang.

Toetsing mogelijke effecten

Voor reptielen is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.8 Amfibieën

Bronnenonderzoek

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens van de afgelopen 5 jaar zijn de gewone pad, groene kikker-spec., kleine watersalamander, bruine kikker en de meerkikker waargenomen in de directe omgeving van het plangebied. Tabel 3.3 geeft een overzicht van deze soorten.

Tabel 3.3: Overzicht van waargenomen amfibieën in het plangebied of nabije omgeving

soort	beschermingsstatus		
	FF1	FF2	FF3
gewone pad	X		
groene kikker-spec.	X		
kleine watersalamander	X		
bruine kikker	X		
meerkikker	X		

Oriënterend veldbezoek

De watergangen rondom de erven zijn geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën (tabel 1 Ff-wet). Rommelhoekjes, groenafval, takkenstapels, etc en gebouwen kunnen dienen als winterverblijf voor gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker. De zwaarder beschermde rugstreeppad (tabel 3 Ffwet) wordt niet op de planlocaties verwacht, ondanks de aanwezigheid van geschikt winterhabitat. De projectlocatie vormt namelijk geen optimaal leefgebied voor de rugstreeppad. Er ontbreekt geschikt voortplantingswater in de directe omgeving. Bovendien is de rugstreeppad in de afgelopen 5 jaar niet binnen 6 kilometer van het plangebied aangetroffen en is ook niet in de bredere omgeving in grote aantallen waargenomen.

Toetsing mogelijke effecten

Omdat er in het plangebied geen watervoerende sloten worden gedempt zijn er geen effecten op potentiële voorplantingswateren. De mogelijke effecten beperken zich tot het verdwijnen van winterverblijfplaatsen. Voor de in het plangebied algemeen voorkomende amfibieën (tabel 1 Ff-wet) geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Wel is de zorgplicht van toepassing.

Voor amfibieën is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.9 Vissen

Bronnenonderzoek

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens komen de bittervoorn en de kleine modderkruiper in of in de directe omgeving van het plangebied.

Tabel 3.4: overzicht van de waargenomen vissen in het plangebied of nabije omgeving

soort	beschermingsstatus		
	FF1	FF2	FF3
bittervoorn			x
kleine modderkruiper		x	

Oriënterend veldbezoek

De watergangen aan de rand van het plangebied zijn potentieel geschikt als leefgebied voor de kleine modderkruiper. Voor de bittervoorn is de in het plangebied aanwezige sloten niet geschikt, door het gebrek aan watervegetatie.

Toetsing mogelijke effecten

Voor de ontwikkeling van glastuinbouw op het perceel Tussenweg 2-4 worden geen watervoerende sloten gedempt. Hiermee zal er geen sprake zijn van verstoring of verlies van potentieel

leefgebied van de kleine modderkruiper. In dit kader is vervolgonderzoek niet noodzakelijk en ontheffing niet aan de orde.

3.10 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens zijn er geen waarnemingen van beschermde ongewervelden bekend in of in de directe omgeving van het plangebied.

Oriënterend veldonderzoek

Het plangebied is enkel beperkt geschikt voor algemeen voorkomende insecten die geen directe bescherming genieten via de Flora- en faunawet (o.a. diverse soorten vlinders, nachtvlinders, sprinkhanen, kevers etc.). Zwaardere beschermde soorten zijn op basis van verspreiding en het ontbreken van geschikt biotoop in het plangebied niet te verwachten.

Toetsing mogelijke effecten

Voor ongewervelden is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

4 Conclusies

Hoofdconclusies:

- In het plangebied zijn mogelijk (zwaarder) beschermde vleermuizen en vogels aanwezig die zijn beschermd onder de nieuwe Natuurbeschermingswet. Mitigatie van effecten voor deze soorten zijn mogelijk of al voorzien. Effecten op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten (op lokaal, regionaal of landelijk niveau) kunnen in dit kader worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige (zwaarder) beschermde soorten kan worden uitgesloten.
- Er dient in de aanleg- en gebruiksfase rekening gehouden te worden met de zorgplicht onder de nieuwe Natuurbeschermingswet.

Toelichting conclusies:

Vleermuizen

In eerder onderzoek in het plangebied en omgeving en twee veldbezoeken in het najaar van 2016 zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied vastgesteld. In open delen van de polder is de activiteit van vleermuizen laag, zoals ook blijkt uit eerder onderzoek. Zonder nader onderzoek in andere relevante perioden kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied, gezien de geschiktheid van het plangebied, echter vooralsnog niet worden uitgesloten voor de boerderijpercelen. Indien uit dit onderzoek blijkt dat vleermuizen de bebouwing gebruiken als voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats en/of de bomen deel uitmaken van hun essentieel foerageergebied, dan dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden en een ontheffing te worden aangevraagd voor het slopen van gebouwen en/of kappen van bomen.

Tijdens aanleg en gebruiksfase zal in het plangebied rekening gehouden moeten worden met overvliegende en foeragerende vleermuizen. Op basis van verspreidingsgegevens zal om (foeragerende) vleermuizen niet te hinderen tijdens de actieve periode van deze dieren (globaal maart t/m oktober) van zonsondergang tot zonsopkomst geen hinderlijke verlichting dienen uit te stralen op hoofdwaterlopen of groenelementen met een potentiële functie als vliegroute en of foerageerfunctie. Het plangebied is grotendeels al in gebruik voor glastuinbouw en voor de afscherming van kassen zijn maatregelen al voorzien.

Gegeven de in het algemeen lage vleermuisactiviteit in open gebied van de polder in het algemeen, zoals ook blijkt uit de beschikbare veldopnames om en nabij het plangebied wordt verwacht dat er geen sprake zal zijn van effecten op de staat van instandhouding van de relevante populatie vleermuizen

Vogels

Binnen het plangebied zijn potentieel geschikte voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig voor de huismus en de gierzwaluw en foerageergebied voor de huismus. Daarnaast is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de buizerd niet uit te sluiten. De nesten van de betreffende soorten zijn jaarrond beschermd. Ook de essentiële leefomgeving (o.a. foerageergebied) is beschermd onder de Wet natuurwetbescherming.

Indien ten behoeve van de realisatie gebouwen worden gesloopt of bomen worden gekapt, dient vooraf tijdig de eventuele aanwezigheid van nesten van de betreffende soorten onder-

zocht te worden. Indien de aanwezigheid uit dit nader onderzoek blijkt, dan dient een mitigatieplan te worden opgesteld. Opdrachtgever heeft aangegeven hiervoor samen te werken met de lokale natuurvereniging en vogelwerkgroepen. Dit plan vormt met de toetsing de basis voor de aan te vragen ontheffing. Aangezien er geen grote aantallen van schaarse soorten in eerder uitgevoerd onderzoek zijn waargenomen wordt niet verwacht dat de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten in het geding zal zijn.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient er daarnaast rekening gehouden te worden dat algemeen voorkomende vogels in het groen rondom de percelen kunnen gaan broeden binnen de invloedssfeer van werkzaamheden. Algemeen geldt dat het verboden is om broedende vogels te verstoren tijdens het broedseizoen, bij voorkeur moet gezorgd worden dat de werkzaamheden niet in het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus. Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dan moet vooraf door een ter zake deskundige worden bepaald of er nesten en/of broedende vogels voorkomen in de delen waar men de werkzaamheden wil gaan uitvoeren. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden indien met zekerheid schade aan nesten en verstoring van broedende vogels kan worden voorkomen. Dit is ter beoordeling van een ecooloog.

Overige zwaardere beschermde soorten

Binnen het plangebied is potentieel geschikt leefgebied van de kleine modderkruiper aanwezig. Ten behoeve van de ingreep worden geen watervoerende sloten gedempt. Van verstoring of verlies van het leefgebied van vissen is daarmee geen sprake. Daarnaast heeft de kleine modderkruiper zijn beschermde status per 1/1/2017 verloren.

Er zijn geen waarnemingen van zwaardere beschermde amfibieën, reptielen of ongewervelden binnen of in de directe omgeving van het plangebied bekend. Het plangebied is bovendien niet geschikt voor zwaardere beschermde soorten van deze soortgroepen.

Voor vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelden is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Overige beschermde soorten

Voor algemeen voorkomende planten, zoogdieren, amfibieën (zogenaamde tabel 1 Ff-wet soorten) geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en dit is grotendeels overgenomen in de nieuwe Wet natuurbescherming.

Er dient in alle gevallen wel rekening gehouden te worden met de zorgplicht onder de nieuwe Wet natuurbeschermingswet.

Bijlage 1

Verslag vleermuisonderzoek

Sweco Nederland B.V.
T.a.v. mevr. J. Barke
Junior adviseur ecologie
De Molen 48
Postbus 119 Houten

Uw kenmerk: *****
Ons kenmerk: GRVL1604
Datum: 31-10-2016
Projectgebied: Tussenweg 2-17 te Middenmeer
Onderwerp: Notitie inventarisatie vleermuizen

Geachte mevrouw Barke,

Hierbij ontvangt u de notitie van Adviesbureau E.C.O. Logisch van de inventarisatie naar vleermuizen in het door u gespecificeerde projectgebied "Tussenweg 2 - 17" te Middenmeer.

Werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit onderzoek naar paarverblijven, vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen.

Inventarisatie vleermuizen

Het inventariseren van vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijven, paarverblijven en zwermplaatsen, winterverblijven, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. Dit onderzoek beperkt zich tot twee inventarisaties in de paarperiode.

Paarverblijven en zwermplaatsen

Op 29-09-2016 en 11-10-2016 zijn twee inventarisaties van twee uur uitgevoerd. De inventarisaties hebben in de avond plaatsgevonden waarbij eveneens aandacht is besteed aan de aanwezigheid van zwermgedrag. Er is voor avond inventarisaties gekozen in verband met de koude nachten in begin oktober.

Vliegroutes en foerageergebied

Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebied heeft simultaan met de overige vleermuisinventarisaties plaatsgevonden.

De inventarisatie met betrekking tot vleermuizen wordt met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch werkt standaard met de Petersson D240X of een vergelijkbare detector. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijke gehoor. Tevens kunnen de geluiden worden opgenomen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld. In tabel 1 staat een overzicht van de uitgevoerde inventarisaties en weersomstandigheden weergegeven.

Tabel 1: Overzicht inventarisaties

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
29-09-2016	20:20 – 22:20	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Geheel bewolkt, windkracht 3, 16 °C
11-10-2016	19:53 – 21:53	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Zwaar bewolkt, windkracht 2, 10 °C

Resultaten

Paarverblijven en zwermplaatsen

Er zijn twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen. Beide bevinden zich in een boom langs de Tussenweg. Eén paarverblijf bevindt zich zeer vermoedelijk in een treurwilg op het perceel van de Tussenweg 17. Het andere paarverblijf bevindt zich zeer vermoedelijk in de bomenrij aan de zuidkant van de weg tegenover Tussenweg 2, in de derde boom vanaf het westen. Beide boomholtes zijn ondanks zorgvuldig zoeken met een zaklamp niet gevonden, maar het is duidelijk vastgesteld dat beide individuen vanaf een vast punt in beide bomen langdurig aan het baltsen waren.

Vliegroutes en foerageergebied

Tijdens de inventarisaties zijn de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen. Beide soorten zijn voornamelijk foeragerend rondom de groenstructuren waargenomen. Over het algemeen betrof het hier steeds één of enkele individuen, grote dichtheden zijn niet waargenomen. De ruige dwergvleermuis is de meest aanwezige soort. Van de gewone dwergvleermuis zijn slechts enkele waarnemingen gedaan. In de meer open zones langs de weg is weinig activiteit waargenomen. Er zijn geen typische vliegroutes waargenomen. Op figuur 1 staan de resultaten weergegeven.

Figuur 1: Resultaten vleermuisinventarisatie

Conclusie

Er zijn twee paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen in twee bomen langs de Tussenweg. Er zijn foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen. Een belangrijk foerageergebied of typische vliegroute is echter tijdens deze inventarisaties niet aangetroffen.

Aanbevelingen

In andere perioden van het jaar kunnen mogelijk grotere kolonies of andere vleermuissoorten worden aangetroffen in het projectgebied. Het onderzoek op basis van deze twee inventarisaties is het late najaar geeft geen volledig beeld. Het is dan ook aan te bevelen het onderzoek af te ronden conform de eisen uit het Vleermuisprotocol 2013¹.

Mocht u naar aanleiding van deze notitie nog vragen hebben, kunt u te allen tijde contact met ons opnemen.

Hoogachtend,

Ing. S. van Lieshout

Adviesbureau E.C.O. Logisch
Postbus 38
2910 AA Nieuwerkerk aan den IJssel
tel. 0180 322840
m. 0624808027
stefan@eco-logisch.com

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013.
Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013